

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 โดยผู้วิจัยนำเสนอข้อมูล ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2
2. เพื่อศึกษาปัญหาการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2
3. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 จำแนกตามสถานภาพในการปฏิบัติงาน เพศ วุฒิการศึกษา และขนาดของโรงเรียน
4. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 จำแนกตามสถานภาพในการปฏิบัติงาน เพศ วุฒิการศึกษา และขนาดของโรงเรียน

สมมติฐานในการวิจัย

1. สภาพการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามสถานภาพในการปฏิบัติงาน เพศ วุฒิการศึกษา และขนาดของโรงเรียน
2. ปัญหาการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามสถานภาพในการปฏิบัติงาน เพศ วุฒิการศึกษา และขนาดของโรงเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารและครูผู้สอน จำนวน 232 คน จากประชากรทั้งหมด 552 คน ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร จำนวน 46 คน และครูผู้สอน จำนวน 186 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) สอบถามในเรื่อง สถานภาพในการปฏิบัติงาน เพศ วุฒิการศึกษา และขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อสภาพในการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งครอบคลุมในเรื่อง 1) การวางแผนการจัดแหล่งเรียนรู้ 2) การดำเนินงานการจัดแหล่งเรียนรู้ 3) การตรวจสอบการจัดแหล่งเรียนรู้ และ 4) การปรับปรุงพัฒนาการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าตัวเลข (rating scale) มี 5 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อปัญหาในการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งครอบคลุมในเรื่อง 1) การวางแผนการจัดแหล่งเรียนรู้ 2) การดำเนินงานการจัดแหล่งเรียนรู้ 3) การตรวจสอบการจัดแหล่งเรียนรู้ และ 4) การปรับปรุงพัฒนาการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) มี 5 ระดับ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ส่งและเก็บแบบสอบถาม จำนวน 232 ฉบับ ที่ให้กับผู้บริหารและครูผู้สอน ได้รับแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์กลับคืน จำนวน 227 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.84

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา คัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์ และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที (t-test) และทดสอบค่าเอฟ (F-test)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ดังนี้

ผู้บริหาร และครูผู้สอน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 227 คน คิดเป็นผู้บริหารร้อยละ 18.50 และครูผู้สอนร้อยละ 81.50 ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 62.10 จบปริญญาตรีร้อยละ 78.00 และเป็นโรงเรียนขนาดกลางร้อยละ 52.42

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สภาพและปัญหาการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านได้ดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์ สภาพการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 พบว่า

2.1.1 ขั้นตอนการวางแผนการจัดแหล่งเรียนรู้ พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับปฏิบัติปานกลาง และภาพรวมอยู่ในระดับปฏิบัติปานกลางเช่นกัน มีระดับปฏิบัติมากเรียงจากค่าเฉลี่ยสูงสุดลงมา 3 อันดับ คือ 1) โรงเรียนมีการวิเคราะห์หลักสูตรของสถานศึกษาที่ใช้ในปัจจุบัน 2) โรงเรียนมีการกำหนดยุทธศาสตร์ วัตถุประสงค์และเป้าหมายการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ และ 3) โรงเรียนมีการสำรวจแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น เพื่อให้โรงเรียนมีสารสนเทศเกี่ยวกับการจัดแหล่งเรียนรู้ ส่วนรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเป็นอันดับสุดท้าย คือ ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผน การจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน

2.1.2 ขั้นตอนการดำเนินงานการจัดแหล่งเรียนรู้ พบว่ามีระดับปฏิบัติปานกลางทุกรายข้อ และภาพรวมอยู่ในระดับปฏิบัติปานกลางเช่นกัน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยสูงสุดลงมา 3 อันดับ คือ 1) โรงเรียนมีการจัดทำโครงการเพื่อบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ 2) โรงเรียนประสานทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อขอรับการสนับสนุนทรัพยากรในการจัดแหล่งเรียนรู้ และ 3) มี 2 รายข้อ คือ 3.1) โรงเรียนมีการประชุมชี้แจงแก่บุคลากรทำความเข้าใจในรายละเอียดของแผนการจัดแหล่งเรียนรู้ และ 3.2) โรงเรียนมีการจัดเตรียมบุคลากรดำเนินการแหล่งเรียนรู้ ตามลำดับ ส่วนรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยระดับปฏิบัติปานกลางเป็นอันดับสุดท้าย คือ โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์การจัดแหล่งเรียนรู้อย่างทั่วถึงกลุ่มเป้าหมายที่จะบริการ

2.1.3 ขั้นตอนการตรวจสอบจัดแหล่งเรียนรู้ มีระดับปฏิบัติปานกลางทุกรายข้อ และ ภาพรวมอยู่ในระดับปฏิบัติปานกลางเช่นกัน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยสูงสุดลงมา 3 อันดับ คือ 1) โรงเรียนมีการกำหนดวัตถุประสงค์การตรวจสอบและประเมินผลการจัดทำแหล่งเรียนรู้ไว้อย่างชัดเจน 2) โรงเรียนมีคณะกรรมการที่มีความรู้ความสามารถในการตรวจสอบและประเมินผลการจัดการแหล่งเรียนรู้ และ 3) โรงเรียนมีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานในการตรวจสอบและประเมินผลการจัดการแหล่งเรียนรู้ตามลำดับ ส่วนรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยระดับปฏิบัติปานกลางเป็นอันดับสุดท้าย คือ โรงเรียนมีการจัดทำสถิติ ข้อมูล และรายงานสรุปผลการดำเนินงานเป็นประจำทุกเดือน

2.1.4 ขั้นตอนการปรับปรุงพัฒนาการจัดแหล่งเรียนรู้ มีระดับปฏิบัติปานกลางทุกรายข้อ และภาพรวมอยู่ในระดับปฏิบัติปานกลางเช่นกัน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยสูงสุดลงมา 3 อันดับ คือ 1) โรงเรียนมีการจัดประชุมสัมมนาของบุคลากรที่รับผิดชอบเพื่อสรุปผลการดำเนินงานและกำหนดข้อเสนอแนะในแต่ละปีการศึกษา 2) บุคลากรทุกฝ่ายของโรงเรียนมีส่วนร่วมในการปรับปรุงแก้ไขแนวทางการจัดแหล่งเรียนรู้ และ 3) โรงเรียนมีการจัดลำดับ

ความสำคัญของแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนอย่างต่อเนื่องตามลำดับ ส่วนรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยระดับปฏิบัติปานกลางเป็นอันดับสุดท้าย คือ โรงเรียนมีการวิจัยประสิทธิภาพการจัดแหล่งเรียนรู้

2.1.5 ผลการวิเคราะห์ สภาพการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ใน 4 ขั้นตอน พบว่า มีระดับปฏิบัติปานกลางทุกรายข้อ และภาพรวม 4 ขั้นตอน อยู่ในระดับปฏิบัติปานกลางเช่นกัน โดยเรียงค่าเฉลี่ยสูงสุดลงมา 3 อันดับ คือ 1) การวางแผนการจัดแหล่งเรียนรู้ 2) การดำเนินงานการจัดแหล่งเรียนรู้ และ 3) การตรวจสอบการจัดแหล่งเรียนรู้ ตามลำดับ ส่วนรายขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยระดับปานกลางเป็นอันดับสุดท้าย คือ การปรับปรุงพัฒนาการจัดแหล่งเรียนรู้

2.2 ผลการวิเคราะห์ปัญหาการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 พบว่า

2.2.1 ขั้นตอนการวางแผนการจัดแหล่งเรียนรู้ มีระดับปัญหาปานกลางทุกรายข้อและภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยระดับของปัญหาสูงสุด ลงมา 3 อันดับ คือ 1) โรงเรียนมีการวิเคราะห์หลักสูตรของสถานศึกษาที่ใช้ในปัจจุบัน 2) การสำรวจแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น เพื่อให้โรงเรียนมีสารสนเทศเกี่ยวกับการจัดแหล่งเรียนรู้ และ 3) การศึกษาและวิเคราะห์ความต้องการของครูและนักเรียนในการใช้แหล่งเรียนรู้ ตามลำดับ ส่วนรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาปานกลางเป็นอันดับสุดท้าย คือ การกำหนดมาตรฐานการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ

2.2.2 ขั้นตอนการดำเนินงานการจัดแหล่งเรียนรู้ มีระดับปัญหาปานกลางทุกรายข้อ และภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยระดับของปัญหาสูงสุด ลงมา 3 อันดับ คือ 1) โรงเรียนจัดสรรงบประมาณเพื่อบริหารโครงการแหล่งเรียนรู้ 2) การจัดทำโครงการเพื่อบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ และ 3) การประชุมชี้แจงแก่บุคลากรเพื่อทำความเข้าใจในรายละเอียดของแผนการจัดแหล่งเรียนรู้ ตามลำดับ ส่วนรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาปานกลางเป็นอันดับสุดท้าย มี 2 รายข้อ คือ 1) การกำหนดระเบียบการบริการแหล่งเรียนรู้ที่ชัดเจน และ 2) การประชาสัมพันธ์การจัดแหล่งเรียนรู้อย่างทั่วถึงกลุ่มเป้าหมายที่จะบริการตามลำดับ

2.2.3 ขั้นตอนการตรวจสอบและติดตามประเมินผลการจัดแหล่งเรียนรู้ มีระดับปัญหาปานกลางทุกรายข้อ และ ภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยระดับของปัญหาสูงสุดลงมา 3 อันดับ คือ 1) โรงเรียนมีคณะกรรมการที่มีความรู้ความสามารถในการตรวจสอบและประเมินผลการจัดแหล่งเรียนรู้ 2) การกำหนดวัตถุประสงค์ การตรวจสอบและประเมินผลการจัดทำแหล่งเรียนรู้มีความชัดเจน และ 3) การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานในการตรวจสอบและประเมินผลการจัดแหล่งเรียนรู้ ตามลำดับ ส่วนรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาปานกลางเป็นอันดับสุดท้าย คือ การรวบรวมและบันทึกปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

2.2.4 ขั้นตอนการปรับปรุงพัฒนาการจัดแหล่งเรียนรู้ มีระดับปัญหาปานกลาง ทุกรายข้อ และภาพรวมมีปัญหายู่ในระดับปานกลางเช่นกัน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยระดับของ ปัญหาสูงสุดลงมา 3 อันดับ คือ 1) บุคลากรทุกฝ่ายของโรงเรียนมีส่วนร่วมในการปรับปรุงแก้ไข แนวทางการจัดแหล่งเรียนรู้ 2) มี 2 รายข้อ คือ 2.1) การพัฒนาและปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ตาม ผลการประเมินโครงการอย่างต่อเนื่อง และ 2.2) การจัดสร้างแหล่งเรียนรู้ตามความต้องการของ ครูและนักเรียนโดยนำผลการวิจัยมาเป็นพื้นฐานประกอบการตัดสินใจ และ 3) มี 2 รายข้อ คือ 3.1) การนำผลการประเมินการจัดแหล่งเรียนรู้มาปรับปรุงและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และ 3.2) การวิจัยประสิทธิภาพการเรียนรู้ ตามลำดับ ส่วนรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาปานกลาง เป็นอันดับสุดท้าย คือ การจัดลำดับความสำคัญของแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

2.2.5 ผลการวิเคราะห์ ปัญหาการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ใน 4 ขั้นตอน พบว่า มีระดับปัญหาปานกลาง ทุกรายขั้นตอน และ ภาพรวม 4 ขั้นตอน มีปัญหายู่ในระดับปานกลางเช่นกัน โดยเรียงจาก ค่าเฉลี่ยระดับของปัญหาสูงสุดลงมา 3 อันดับ คือ 1) การวางแผนจัดแหล่งเรียนรู้ 2) การปรับปรุงพัฒนาจัดแหล่งเรียนรู้ และ 3) การดำเนินงานจัดแหล่งเรียนรู้ ตามลำดับ ส่วนรายด้านที่มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาปานกลางเป็นอันดับสุดท้าย คือ การตรวจสอบจัดแหล่งเรียนรู้

3. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่าง สภาพและปัญหาการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 เมื่อจำแนกตามสถานภาพ ในการปฏิบัติงาน เพศ วุฒิการศึกษา และขนาดของโรงเรียน

3.1 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างสภาพการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 เมื่อจำแนกตามสถานภาพ ในการปฏิบัติงาน

3.1.1 ขั้นตอนการวางแผนการจัดแหล่งเรียนรู้ เมื่อเปรียบเทียบพบว่าทุกรายข้อ และภาพรวมมีระดับปฏิบัติที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.1.2 ขั้นตอนการดำเนินงานการจัดแหล่งเรียนรู้ เมื่อเปรียบเทียบรายข้อและ ภาพรวมมีระดับปฏิบัติที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.1.3 ขั้นตอนการตรวจสอบการจัดแหล่งเรียนรู้ เมื่อเปรียบเทียบทุกรายข้อ และภาพรวมมีระดับปฏิบัติที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.1.4 ขั้นตอนการปรับปรุงพัฒนาการจัดแหล่งเรียนรู้ เมื่อเปรียบเทียบทุกรายข้อ และภาพรวมมีระดับปฏิบัติที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.1.5 ผลการวิเคราะห์สภาพการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 เมื่อเปรียบเทียบระหว่างผู้บริหารและครูผู้สอน ทุกรายขั้นตอน และภาพรวมมีระดับปฏิบัติที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1

3.2 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างปัญหาการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 เมื่อจำแนกตามสถานภาพในการปฏิบัติงาน

3.2.1 ขั้นตอนการวางแผนการจัดแหล่งเรียนรู้ เมื่อเปรียบเทียบรายชื่อจำนวนมากและภาพรวมมีระดับปัญหาที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ข้อการกำหนดยุทธศาสตร์วัตถุประสงค์และเป้าหมายการบริหารการจัดการจัดแหล่งเรียนรู้ กับข้อการจัดเก็บรวบรวมสารสนเทศแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนจำแนกเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้มีระดับปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และข้อการวิเคราะห์หลักสูตรของสถานศึกษาที่ใช้ในปัจจุบัน กับข้อการศึกษาและวิเคราะห์ความต้องการของครูและนักเรียนในการใช้แหล่งเรียนรู้ มีระดับปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2.2 ขั้นตอนการดำเนินงานการจัดแหล่งเรียนรู้ เมื่อเปรียบเทียบรายชื่อจำนวนมากและภาพรวมมีระดับปัญหาที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ข้อการประสานการทำงานกับวิทยากรในท้องถิ่น กับข้อการประสานทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อขอรับการสนับสนุนทรัพยากรในการจัดแหล่งเรียนรู้ มีระดับปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และข้อการประชุมชี้แจงแก่บุคลากรเพื่อทำความเข้าใจในรายละเอียดของแผนการจัดแหล่งเรียนรู้ กับข้อการจัดเตรียมบุคลากรดำเนินการจัดแหล่งเรียนรู้ กับข้อการจัดทำและจัดหาสื่อประกอบแหล่งเรียนรู้อย่างเพียงพอ กับข้อการจัดทำแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ กับข้อการจัดทำโครงการเพื่อบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ มีระดับปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2.3 ขั้นตอนการตรวจสอบการจัดแหล่งเรียนรู้ เมื่อเปรียบเทียบรายชื่อและภาพรวมมีระดับปัญหาที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2.4 ขั้นตอนการปรับปรุงพัฒนาการจัดแหล่งเรียนรู้ เมื่อเปรียบเทียบรายชื่อและภาพรวมมีระดับปัญหาที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ค่าเฉลี่ยรายชื่อสูงสุดของผู้บริหาร คือบุคลากรทุกฝ่ายของโรงเรียนมีส่วนร่วมในการปรับปรุงแก้ไขแนวทางการจัดแหล่งเรียนรู้ ในขณะที่ค่าเฉลี่ยรายชื่อสูงสุดของครูผู้สอน มี 4 รายชื่อ คือ 1.1) บุคลากรทุกฝ่ายของโรงเรียนมีส่วนร่วมในการปรับปรุงแก้ไขแนวทางการจัดแหล่งเรียนรู้ 1.2) การนำผลการประเมินจัดแหล่งเรียนรู้อมาปรับปรุงและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น 1.3) การวิจัยประสิทธิภาพการจัดแหล่งเรียนรู้ และ 1.4) การพัฒนาและปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ตามผลการประเมินโครงการอย่างต่อเนื่อง

3.2.5 ผลการวิเคราะห์ปัญหาการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 เมื่อเปรียบเทียบระหว่างผู้บริหารและครูผู้สอนทุกรายขั้นตอน และภาพรวมมีระดับปัญหาที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2

3.3 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างสภาพการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 เมื่อจำแนกตามเพศ

3.3.1 ขั้นตอนการวางแผนการจัดแหล่งเรียนรู้ เมื่อเปรียบเทียบทุกรายข้อและ ภาพรวมมีระดับปฏิบัติที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3.2 ขั้นตอนการดำเนินงานการจัดแหล่งเรียนรู้ เมื่อเปรียบเทียบทุกรายข้อ และภาพรวมมีระดับปฏิบัติที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3.3 ขั้นตอนการตรวจสอบการจัดแหล่งเรียนรู้ เมื่อเปรียบเทียบทุกรายข้อ และภาพรวมมีระดับปฏิบัติที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3.4 ขั้นตอนการปรับปรุงพัฒนาการจัดแหล่งเรียนรู้ เมื่อเปรียบเทียบทุกรายข้อ และภาพรวมมีระดับปฏิบัติที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3.5 ผลการวิเคราะห์สภาพการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 เมื่อเปรียบเทียบระหว่างเพศชายและเพศหญิง ทุกรายขั้นตอน และภาพรวมมีระดับปฏิบัติที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1

3.4 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างปัญหาการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 เมื่อจำแนกตามเพศ

3.4.1 ขั้นตอนการวางแผนการจัดแหล่งเรียนรู้ เมื่อเปรียบเทียบทุกรายข้อและ ภาพรวมมีระดับปัญหาที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4.2 ขั้นตอนการดำเนินงานการจัดแหล่งเรียนรู้ เมื่อเปรียบเทียบรายข้อจำนวนมาก และภาพรวมมีระดับปัญหาที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ข้อการจัดทำและจัดหา สื่อประกอบแหล่งเรียนรู้เพียงพอ มีระดับปัญหาความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

3.4.3 ขั้นตอนการตรวจสอบการจัดแหล่งเรียนรู้ เมื่อเปรียบเทียบทุกรายข้อ และภาพรวมมีระดับปัญหาที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4.4 ขั้นตอนการปรับปรุงพัฒนาการจัดแหล่งเรียนรู้ เมื่อเปรียบเทียบทุกรายข้อ และภาพรวมมีระดับปัญหาที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4.5 ผลการวิเคราะห์ปัญหาการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 เมื่อเปรียบเทียบระหว่างเพศชายและเพศหญิง ทุกรายขั้นตอนและภาพรวม มีระดับปัญหาที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2

3.5 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างสภาพการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 เมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษา

3.5.1 ขั้นตอนการวางแผนการจัดแหล่งเรียนรู้ เมื่อเปรียบเทียบรายข้อจำนวนมาก และภาพรวมมีระดับปฏิบัติที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ข้อชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน กับข้อชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนงบประมาณการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน มีระดับปฏิบัติที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

3.5.2 ขั้นตอนการดำเนินงานการจัดแหล่งเรียนรู้ เมื่อเปรียบเทียบทุกรายข้อ และภาพรวมมีระดับปฏิบัติที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.5.3 ขั้นตอนการตรวจสอบการจัดแหล่งเรียนรู้ เมื่อเปรียบเทียบทุกรายข้อ และภาพรวมมีระดับปฏิบัติที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.5.4 ขั้นตอนการปรับปรุงพัฒนาการจัดแหล่งเรียนรู้ เมื่อเปรียบเทียบทุกรายข้อ และภาพรวมมีระดับปฏิบัติที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.5.5 ผลการวิเคราะห์สภาพการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 เมื่อเปรียบเทียบระหว่างผู้ที่จบปริญญาตรีและผู้ที่จบสูงกว่าปริญญาตรี ทุกรายขั้นตอนและภาพรวม มีระดับปฏิบัติที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1

3.6 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างปัญหาการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 เมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษา

3.6.1 ขั้นตอนการวางแผนการจัดแหล่งเรียนรู้ เมื่อเปรียบเทียบทุกรายข้อและภาพรวมมีระดับปัญหาที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.6.2 ขั้นตอนการดำเนินงานการจัดแหล่งเรียนรู้ เมื่อเปรียบเทียบทุกรายข้อ และภาพรวมมีระดับปัญหาที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.6.3 ขั้นตอนการตรวจสอบการจัดแหล่งเรียนรู้ เมื่อเปรียบเทียบทุกรายข้อ และภาพรวมมีระดับปัญหาที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.6.4 ขั้นตอนการปรับปรุงพัฒนาการจัดแหล่งเรียนรู้ เมื่อเปรียบเทียบทุกรายข้อ และภาพรวมมีระดับปัญหาที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.6.5 ผลการวิเคราะห์ปัญหาการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 เมื่อเปรียบเทียบระหว่างผู้ที่จบปริญญาตรีและผู้ที่จบสูงกว่าปริญญาตรี ทุกรายขั้นตอนและภาพรวม มีระดับปัญหาที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2

3.7 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างสภาพการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 เมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่าในรายด้านและภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1

3.8 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างปัญหาการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 เมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่าทุกรายชั้นตอนและภาพรวมมีระดับปัญหาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ข้อ 2

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ได้ข้อค้นพบเพื่อนำผลมาอภิปรายดังนี้

1. จากผลการศึกษาสภาพการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน พบว่าโรงเรียนมัศึกษามีสภาพการปฏิบัติทั้ง 4 ขั้นตอน ตามวงจรควบคุมคุณภาพ (Quality Control Cycle) คือ ขั้นตอนการวางแผนจัดแหล่งเรียนรู้ ขั้นตอนการดำเนินงานจัดแหล่งเรียนรู้ ขั้นตอนการตรวจสอบจัดแหล่งเรียนรู้ และขั้นตอนการปรับปรุงพัฒนาจัดแหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับปฏิบัติปานกลางทุกขั้นตอน ข้อค้นพบนี้อาจเป็นผลสืบเนื่องมาจากนโยบายการปฏิรูปการศึกษาตามประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ทำให้ทุกโรงเรียนต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ในการพัฒนาและปฏิรูปโรงเรียนทั้งระบบ เพื่อรองรับบทบาทการบริหารจัดการโดยเขตพื้นที่การศึกษา และพบว่าขั้นตอนการวางแผนจัดแหล่งเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยมากกว่าด้านอื่นๆ อาจเป็นเพราะในกระบวนการวางแผนการจัดแหล่งเรียนรู้มีนโยบายกำหนดจากหน่วยงานต้นสังกัดที่ชัดเจน รวมทั้งโรงเรียนมีประสบการณ์ในการวิเคราะห์หลักสูตร หน่วยงานต้นสังกัดเร่งรัดให้สำรวจแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น เพื่อให้โรงเรียนมีข้อมูลสารสนเทศประกอบการตัดสินใจ และโรงเรียนมีประสบการณ์การจัดทำแผนการดำเนินงานของโรงเรียนอย่างต่อเนื่องทุกปี ซึ่งสอดคล้องกับแนวปฏิบัติการบริหารการใช้แหล่งข้อมูลของกรมสามัญศึกษา (2544, หน้า 42-59) ได้กำหนดให้ทุกโรงเรียนต้องมีนโยบายและมาตรการโดยให้ครูผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันวางแผน สำรวจและใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในโรงเรียนและท้องถิ่น เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับนักเรียนแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ และสอดคล้องกับแนวคิดของศรีสกุล วิบูลย์วงศ์ (2544, หน้า 20) คือ การที่โรงเรียนจะใช้แหล่งเรียนรู้ ในชุมชนให้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา นั้น ต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับชุมชนอย่างเพียงพอ ประกอบกับควรมีรายละเอียดเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ประเภทต่างๆ จึงจะทำให้การเรียนรู้ส่งผลต่อผู้เรียนมากที่สุด

สำหรับผลการศึกษาสภาพการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ขั้นตอนการดำเนินงานการจัดแหล่งเรียนรู้ ขั้นตอนการตรวจสอบการจัดแหล่งเรียนรู้ และขั้นตอนการปรับปรุงพัฒนาการจัดแหล่งเรียนรู้มีระดับการปฏิบัติอยู่ในอันดับรองลงมาจากขั้นตอนการวางแผนการจัดแหล่งเรียนรู้นั้น อาจเป็นผลสืบเนื่องมาจากกระบวนการดังกล่าวยังไม่ส่งผลไปถึงกระบวนการปฏิบัติอย่างแท้จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

ขั้นตอนปรับปรุงพัฒนาจัดแหล่งเรียนรู้ ซึ่งเป็นกระบวนการสุดท้ายของการดำเนินการตามวงจรควบคุมคุณภาพมีค่าเฉลี่ยของสภาพการปฏิบัติที่น้อยที่สุด ดังนั้น จึงทำให้ผู้ปฏิบัติยังไม่ให้ความสำคัญต่อกระบวนการสุดท้ายเท่าที่ควร

2. จากผลการศึกษาปัญหาการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน พบว่าโรงเรียนมัศึกษามีปัญหาการปฏิบัติทั้ง 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการวางแผนการจัดแหล่งเรียนรู้ ขั้นตอนการดำเนินงานการจัดแหล่งเรียนรู้ ขั้นตอนการตรวจสอบการจัดแหล่งเรียนรู้ และขั้นตอนการปรับปรุงพัฒนาการจัดแหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลางทุกขั้นตอน สาเหตุอาจสืบเนื่องมาจากปัจจัยอื่นๆ หลายประการ ดังที่สิริยุพา ศกุนตะเสฐียร (2545, หน้า 39-41) กล่าวว่า นับตั้งแต่การเริ่มจัดตั้งแหล่งเรียนรู้อย่างจริงจังจนปรากฏเป็นรูปธรรมในปี ค.ศ. 1960 ในต่างประเทศ และประเทศไทยได้มีการก่อตั้งศูนย์การเรียนรู้เป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2516 มานั้น ได้มีการวิเคราะห์แล้วเห็นว่าศูนย์การเรียนรู้หรือศูนย์วิชาการต่าง ๆ อาทิ ห้องสมุด ห้องศูนย์พัฒนาวิชาการ อันเป็นแหล่งบริการทางวิชาการแก่นักเรียนและประชาชน มีการพัฒนาการค่อนข้างช้า ทั้งนี้เนื่องจากปัญหาสำคัญ 5 ประการ คือ ด้านการเงิน ด้านวัสดุอุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน ด้านบุคลากร ด้านวิธีสอน และด้านสื่อ ซึ่งสอดคล้องกับประกอบ ใจมั่น (2539, บทคัดย่อ) ได้กล่าวไว้ว่าปัญหาการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นคือ การขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ในการฝึกปฏิบัติ งบประมาณมีไม่เพียงพอ การเบิกจ่ายค่าตอบแทนไม่ได้รับความสะดวก ลำบาก ภูมิปัญญาในท้องถิ่นไม่ค่อยมีเวลาว่างและขาดทักษะในการถ่ายทอดความรู้ประสบการณ์ ดังที่สมใจ แซ่โจ้ว (2541, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพบว่าปัญหาหลักของการจัดการศึกษานอกสถานที่คือ ค่าใช้จ่ายเฉพาะยานพาหนะ ทั้งนี้เพราะสถานที่ที่ไปศึกษาอยู่ห่างไกล สิ่งที่ทางโรงเรียนต้องการความช่วยเหลือ คือการจัดบริการยานพาหนะในการไปศึกษานอกสถานที่และการติดต่อแหล่งทรัพยากรที่จะไปศึกษา นอกจากนี้ เบญจวรรณ สกุนเหมมิต (2543, หน้า 94-96) ได้สรุปไว้ว่า การดำเนินงานในทุกๆ ขั้นตอนของแต่ละโครงการ ถ้าบุคลากรในโรงเรียนได้มีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อปรึกษาหารือกับผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์และเกณฑ์มาตรฐาน จะช่วยให้มีแนวทางในการทำงานกว้างขวาง ครอบคลุมและ มีกรอบในการประเมินผลชัดเจนมากขึ้น บุคลากรก็จะเต็มใจในการปฏิบัติงานมากขึ้นด้วย การรายงานผลในที่ประชุมจะทำให้ทุกคนได้รับทราบปัญหาและผลการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้น เพื่อจะได้ช่วยกันหาทางแก้ไข ได้ทันที่ ส่วนการประเมินผลติดตามผลอาจต้องใช้หลายๆ รูปแบบ โดยเฉพาะวิธีการใช้แบบประเมินและแบบสอบถามนับว่าเป็นวิธีที่สะดวก เข้าใจง่าย ชัดเจนและรวดเร็ว การรายงานผลเป็นระยะๆ เป็นการตรวจสอบและควบคุมการจัดแหล่งเรียนรู้ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งจะช่วยลดปัญหาและอุปสรรคที่จะเกิดขึ้นในขั้นตอนต่างๆ ของการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนได้ พร้อมกันนี้หากโรงเรียนมีการส่งเสริมให้ครูได้รับการอบรม เพื่อให้มีความรู้ความสามารถในการดำเนินงานการจัดแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนเพิ่มมากขึ้น ก็จะทำให้ครูสามารถ

บริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งจากเหตุผลดังกล่าวจึงอาจส่งผลต่อการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ได้ด้วยเช่นกัน

3. จากผลการเปรียบเทียบความแตกต่าง สภาพและปัญหาการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 เมื่อจำแนกตามสถานภาพในการปฏิบัติงาน เพศ วุฒิการศึกษา และขนาดของโรงเรียน ผลการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลกล่าวคือ

3.1 ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่า สภาพและปัญหาระดับปฏิบัติของการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสาเหตุที่ทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนต่างก็พึงได้รับอิทธิพลของการปรับโครงสร้างการบริหารสถานศึกษาที่เคยสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ มาเป็นสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ การสร้างความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และการรับนโยบายจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ปรับเปลี่ยนไป จึงเป็นสาเหตุที่ทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนจะต้องสร้างความเข้าใจไปพร้อมๆ กัน นอกจากนี้โครงสร้างการบริหารองค์กรที่มีประสิทธิภาพจะต้องส่งเสริมให้สร้างระบบการบริหารจัดการที่เป็นทีมงาน โดยมีผู้บริหารเป็นผู้ให้คำปรึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยเริ่มจากกระบวนการวางแผน การดำเนินงาน การกำกับติดตามตรวจสอบ และการปรับปรุงงานเพื่อนำผลมาพัฒนาในครั้งต่อไป ดังนั้นความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในด้านสภาพและปัญหาระดับปฏิบัติของการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 จึงไม่มีความแตกต่างกัน

3.2 ผลการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดแหล่งเรียนรู้สำหรับนักเรียนเป็นเรื่องสำคัญสำหรับบุคลากรของโรงเรียนทุกคน รวมทั้งสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายไม่กำหนดให้จำกัดการปฏิบัติหน้าที่แต่อย่างใด และอาจจะเป็นเพราะการบริหารโรงเรียนในปัจจุบันมีการกำหนดภารกิจ หน้าที่ และความรับผิดชอบที่ชัดเจนมากขึ้น ทำให้บุคลากรของโรงเรียนทั้งผู้ชายและผู้หญิงสามารถปฏิบัติหน้าที่จัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีสภาพและปัญหาในระดับที่ไม่แตกต่างกัน

3.3 ผลการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 เมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในโรงเรียนเดียวกัน มีบริบทการทำงานที่คล้ายกัน และทุกคนมีความ

เข้าใจในเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของโรงเรียนที่เหมือนกัน อาจโดยการพัฒนาบุคลากรในเรื่องการจัดแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนให้กับบุคลากรทุกคนได้ทราบถึงความสำคัญไปพร้อมๆ กัน นอกจากนี้ลักษณะการทำงานของโรงเรียนมัธยมศึกษาจะมีลักษณะเป็นรูปคณะกรรมการ เป็นไปได้ที่การทำงานทุกกระบวนการจะต้องสร้างความเข้าใจให้ชัดเจนกับผู้ปฏิบัติไม่ว่าจะเป็นขั้นการวางแผนการจัดแหล่งเรียนรู้ ขั้นดำเนินการจัดแหล่งเรียนรู้ ขั้นการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการจัดแหล่งเรียนรู้ และขั้นการปรับปรุงการจัดแหล่งเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ทุกปีการศึกษา และที่สำคัญคือระบบการทำงานของหน่วยราชการทั่วไปจะระมัดระวังเกี่ยวกับระเบียบปฏิบัติ กฎหมาย และนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดเป็นสำคัญ ดังนั้นผู้ที่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรีและผู้ที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จึงมีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน ทั้งสภาพและปัญหาการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2

3.4 ผลการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนมัธยมศึกษา มีการจัดโครงสร้างการบริหารงานที่มีความชัดเจน เป็นระบบที่เหมือนกัน มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรตามสายงานอย่างเหมาะสม มีครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาตรงตามสาขาวิชาที่กำหนดจึงมีความรู้ความสามารถที่ชัดเจน และมีปัจจัยการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม สอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุญเชิด แยมสังจา (2547, หน้า 150) พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีปัญหาการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนมีระบบที่คล้ายกัน และมีระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศร่วมกันกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ นอกจากนี้การจัดแหล่งเรียนรู้เป็นงานที่ส่งเสริมให้งานด้านวิชาการของโรงเรียนมีความเข้มแข็งมากขึ้น ซึ่งการบริหารงานวิชาการจะมีระเบียบ หลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติในโรงเรียนทุกขนาด ในรูปแบบเดียวกัน จึงทำให้การบริหารจัดแหล่งเรียนรู้มีสภาพและปัญหาที่ไม่แตกต่างกัน (กนกวรรณ โดแยม, 2547, หน้า 152) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวทางที่กรมสามัญศึกษาได้กำหนดไว้ คือ การปฏิบัติที่จะได้ผลนั้นจะต้องจัดการให้เหมาะสมกับทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด การดำเนินการจัดแหล่งเรียนรู้ก็จะส่งผลให้การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพไปด้วย นอกจากนี้หากโรงเรียนพยายามพัฒนาทักษะด้านการบริหารและการจัดแหล่งเรียนรู้ พัฒนาระบบการติดตามผลการดำเนินงาน ระบบการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงาน รวมทั้งส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนา ในแต่ละกิจกรรมการจัดแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน ระบบการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานในแต่ละปีการศึกษา เพื่อนำมาปรับประยุกต์ใช้พัฒนาโครงการหรือกิจกรรมจัดแหล่งเรียนรู้สำหรับผู้บริหารและครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง ก็จะส่งผลให้

การกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์การจัดแหล่งเรียนรู้สำหรับโรงเรียนให้มีความก้าวหน้า อย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น ทั้งโรงเรียนที่มีขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ไปพร้อมๆ กันได้

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย เรื่องสภาพและปัญหาการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายเพื่อให้โรงเรียนไปปฏิบัติ ต้องทำการวิเคราะห์นโยบายให้เอื้อต่อการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย กำหนดแนวปฏิบัติให้กับผู้ปฏิบัติให้ชัดเจน จัดสรรทรัพยากรทั้งด้านสื่ออำนวยความสะดวกและงบประมาณดำเนินการที่พอเพียงเพื่อให้นโยบายสามารถประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์มากขึ้น ทั้งนี้สืบเนื่องจากการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ปัจจุบันมีสภาพการปฏิบัติในระดับปานกลางทุกชั้นตอน และมีปัญหาการดำเนินงานในระดับปานกลางด้วยเช่นกัน ดังนั้นหน่วยงานส่วนกลางที่มีส่วนในการกำหนดนโยบาย จึงสมควรมีการปรับนโยบายให้สามารถปฏิบัติได้จริงและเป็นการแก้ไขปัญหาที่เป็นอยู่ในปัจจุบันอีกด้วย

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นหน่วยงานที่บังคับใช้นโยบายจากส่วนกลาง เพื่อไปสู่โรงเรียนให้สามารถปฏิบัติได้จริง ต้องมีการพัฒนาบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พัฒนาบุคลากรของโรงเรียนให้สามารถมีทักษะการจัดแหล่งเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต้องมีระบบการตรวจสอบ กำกับติดตามและประเมินผลการจัดแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพราะแหล่งเรียนรู้เป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งที่ส่งผลให้คุณภาพการศึกษาของแต่ละโรงเรียนมีประสิทธิผลมากขึ้น และช่วยแก้ไขปัญหาการขาดแคลนบุคลากรภายในโรงเรียนที่ประสบปัญหาเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรกำหนดเป็นนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติมจากส่วนกลางด้วย ซึ่งจะเป็นการกระตุ้นให้ภารกิจการจัดแหล่งรู้ในโรงเรียนมีความชัดเจน และมีการพัฒนารูปแบบและระบบการจัดแหล่งเรียนรู้ให้ก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องมากยิ่งขึ้น

1.3 โรงเรียน เป็นหน่วยงานที่ปฏิบัติตามนโยบายจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องกำหนดให้เป็นนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนทุกปีการศึกษา กำหนดให้มีแผนปฏิบัติการ มีผู้รับผิดชอบโครงการ และจัดสรรงบประมาณเพื่อให้ผู้ปฏิบัติสามารถปฏิบัติได้อย่างต่อเนื่อง ประกอบกับในปัจจุบันโรงเรียนต้องพยายามสร้างเครือข่ายการเรียนรู้กับองค์กรอื่นๆ ภายในชุมชน หรือท้องถิ่นให้มากที่สุด เพื่อเป็นการขยายการใช้บริการแหล่งเรียนรู้ให้มากที่สุด และลดต้นทุนการดำเนินงานให้มากที่สุด เช่น สร้างเครือข่ายการเรียนรู้กับ

สถานประกอบการ สร้างเครือข่ายการเรียนรู้กับกลุ่มอาชีพในชุมชน หรือการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้กับสถาบันการศึกษาในท้องถิ่นให้มากที่สุด จะทำให้โรงเรียนมีระบบการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัย เรื่องสภาพและปัญหาการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังต่อไปนี้

2.1 จากการศึกษาพบว่าสภาพการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีระดับปฏิบัติในระดับปานกลาง ซึ่งยังไม่บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนเท่าที่ควร นอกจากนี้ยังมีปัญหาการดำเนินงานทุกขั้นตอนอยู่ในระดับปานกลางด้วยกัน ดังนั้น ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน ที่ดำเนินการพัฒนาแหล่งเรียนรู้จนได้รับการยอมรับการยกย่องจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือได้รับรางวัลดีเด่นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา เช่น สถานศึกษาที่ชนะเลิศ การประเมินสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลพระราชทานในขนาดต่างๆ หรือโรงเรียนที่เป็นศูนย์พัฒนาคุณภาพงานห้องสมุด เป็นต้น เพื่อต้องการทราบว่าปัจจัยที่สำคัญในการจัดแหล่งเรียนรู้ให้ประสบความสำเร็จ มีอะไรบ้าง

2.2 จากผลการวิจัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้ในความสำเร็จของการจัดแหล่งเรียนรู้ให้ชัดเจน เพื่อกำหนดเป็นแนวปฏิบัติที่เหมาะสมของแต่ละพื้นที่การศึกษา ซึ่งอาจมีสภาพที่ไม่เหมือนกัน นอกจากนี้ยังจะเป็นเกณฑ์ในการจัดสรรทรัพยากรให้การสนับสนุนโครงการที่ตรงตามสภาพและปัญหา รวมทั้งการกำกับติดตามและประเมินผลโครงการในระยะยาวอีกด้วย

2.3 จากผลการศึกษาวิจัย พบว่าโรงเรียนเป็นหน่วยงานการจัดแหล่งเรียนรู้โดยตรง ดังนั้นโรงเรียนควรมีการศึกษาวินิจฉัยเชิงประเมินโครงการการจัดแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนของแต่ละโรงเรียนทุกปีการศึกษา ทั้งนี้เพื่อเป็นการประเมินโครงการและพัฒนาโครงการจัดแหล่งเรียนรู้ให้มีความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง และอาจจะศึกษาวิจัยเชิงสำรวจแหล่งเรียนรู้ในชุมชนหรือท้องถิ่นที่มีบริบทที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของนักเรียนเป็นสำคัญ

2.4 บทบาทของสถาบันศาสนาควรเข้ามามีส่วนร่วมต่อการจัดแหล่งเรียนรู้ในระดับนโยบายและปฏิบัติการอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง เพื่อบูรณาการแหล่งเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนและวัดให้มีการเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างยิ่งยวด